

۳۹۰۶۲/۸۲۸۸۵

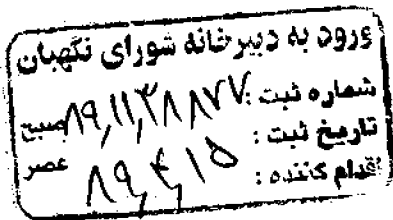
۱۳۸۹ / ۴ / ۱۵

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور

بسمه تعالی

"با صلوات بر محمد و آل محمد"

جناب آقای دکتر لاریجانی

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

لایحه "موافقتنامه معاضدت حقوقی و قضایی در موضوعات مدنی و تجاری بین جمهوری اسلامی ایران و امارات متحده عربی" که بنا به پیشنهاد وزارت دادگستری در جلسه مورخ ۱۳۸۹/۲/۵ هیئت وزیران به تصویب رسیده است، برای طی تشریفات قانونی به پیوست تقدیم می شود.

محمود احمدی نژاد

رئیس جمهور

رونوشت: دفتر رئیس جمهور، دفتر معاون اول رئیس جمهور، معاونت حقوقی رئیس جمهور، معاونت امور مجلس رئیس جمهور، شورای نگهبان، وزارت امور خارجه، وزارت دادگستری، دبیرخانه شورای اطلاع رسانی دولت و دفتر هیئت دولت.

۳۹۰۶۲۱ ۸۲ ۸۸۵

۱۳۸۹ / ۴ / ۱۵

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور

بسمه تعالی

مقدمه توجیهی:

نظر به لزوم استقرار روشمند همکاریهای قضایی بین جمهوری اسلامی ایران و امارات متحده عربی و با توجه به آثار مثبت ناشی از اتخاذ تدابیر و ایجاد بسترهای مناسب قانونی برای اتباع دو دولت و در راستای زمینه‌سازی برای گسترش مناسبات دو کشور و ارتقای سطح همکاریهای دوجانبه و تحکیم مناسبات میان آنها، لایحه زیر برای طی تشریفات قانونی تقدیم می‌شود:

"لایحه موافقتنامه معاضدت حقوقی و قضایی در موضوعات مدنی و تجاری بین جمهوری اسلامی ایران و امارات متحده عربی"

ماده واحده - موافقتنامه معاضدت حقوقی و قضایی در موضوعات مدنی و تجاری بین جمهوری اسلامی ایران و امارات متحده عربی به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

رئیس جمهور

وزیر دادگستری

وزیر امور خارجه

تاریخ تصویب: ۱۳۸۹ / ۳ / ۱۵
شماره: ۳ - ۷۸
محل: تهران
رئیس‌جمهوری اسلامی ایران

موافقتنامه معاضدت حقوقی و قضایی در موضوعات مدنی و تجاری بین جمهوری اسلامی ایران و امارات متحده عربی

جمهوری اسلامی ایران و امارات متحده عربی که از این پس «طرفین» خوانده می‌شوند؛ با تمایل به تقویت روابط دوستانه بین دو کشور براساس احترام متقابل به حاکمیت و منافع متقابل و ارتقای معاضدت ثمربخش در زمینه های حقوقی و قضایی؛ با شناخت نیاز به تسهیل معاضدت قضایی در امور مدنی و تجاری در گسترده ترین سطح؛ به قرار زیر با یکدیگر توافق می‌کنند:

ماده ۱

- ۱- اتباع هر کدام از طرفین باید در سرزمین طرف دیگر از همان حمایت قضایی برخوردار باشند که اتباع خود آن طرف برخوردارند و باید حق دسترسی به مقامات قضایی آن طرف را با همان شرایطی داشته باشند که اتباع خود آن طرف دارا هستند.
- ۲- مفاد بند فوق این ماده درباره اشخاص حقوقی که در سرزمین هر یک از طرفین مطابق با قوانین ملی آن واقع شده و به ثبت نیز رسیده‌اند، جاری می‌باشد.

ماده ۲

اتباع هر کدام از طرفین باید در سرزمین طرف دیگر حق داشته باشند وفق قوانین و رویه های طرف اخیر از تخفیف یا معافیت از پرداخت هزینه‌های رسیدگی تحت همان شرایط و تا همان حدودی برخوردار باشند که برای اتباع خود آن طرف پیش بینی شده است.

ماده ۳

طرفین می‌توانند اطلاعات مربوط به قوانین جاری و رویه های قضایی در کشورهای متبوع خود را که در ارتباط با اجرای این موافقتنامه می‌باشد، مبادله کنند.

ماده ۴

- ۱- طرفین باید به موجب این موافقتنامه گسترده ترین سطح از معاضدت دوجانبه قضایی را در موضوعات تجاری و مدنی، وفق قوانین ملی خود ارائه کنند.
- ۲- معاضدت قضایی موضوع این موافقتنامه شامل موارد زیر خواهد بود:
 - الف - ابلاغ احضاریه و سایر مدارک و اوراق قضایی؛
 - ب - تحصیل ادله از طریق درخواست یا اعطای نیابت؛
 - ج - شناسائی و اجرای احکام و سازشنامه ها؛

ماده ۵

- ۱- مقام مرکزی هر کدام از طرفین باید در اجرای این موافقتنامه تقاضاها را ارائه و دریافت کند.
در مورد جمهوری اسلامی ایران، مقام مرکزی وزارت دادگستری از سوی قوه قضائیه می‌باشد. در مورد امارات عربی متحده، مقام مرکزی وزارت دادگستری می‌باشد.

دفتر هیئت دولت

۲- برای انجام این موافقتنامه، مقامات مرکزی باید از طریق مجاری دیپلماتیک با یکدیگر ارتباط برقرار کنند.

ماده ۶

- ۱- تمامی اسناد رسمی مرتبط با معاضدت قضایی باید با مهر دادگاه یا سایر مقامات ذیصلاح ارائه شوند و تقاضای معاضدت قضایی باید به تأیید مقام مرکزی طرف درخواست کننده برسد، مگر اینکه به گونه دیگری در این باره تصریح شود.
- ۲- تمام تقاضاها و اسناد پیوست باید به همراه ترجمه آن به زبان رسمی طرف درخواست شونده یا به زبان انگلیسی باشد.
- ۳- چنانچه طرف درخواست شونده تشخیص دهد که اطلاعات ارائه شده توسط طرف درخواست کننده برای برآوردن تقاضای ارائه شده مطابق این موافقتنامه کافی نیستند، می‌تواند از طرف درخواست کننده خواستار ارائه اطلاعات بیشتر گردد.

ماده ۷

- ۱- ابلاغ احضاریه‌ها و سایر اوراق قضایی باید وفق رویه ای صورت پذیرد که در قوانین طرف درخواست شونده پیش بینی شده است.
- ۲- احضاریه‌ها و سایر مدارک قضایی که در اجرای این موافقتنامه ابلاغ می‌شوند چنین تلقی خواهند شد که در سرزمین طرف درخواست کننده ابلاغ شده اند.
- ۳- مفاد ماده (۵) این موافقتنامه حق طرفین در مورد انجام ابلاغ احضاریه و سایر اوراق قضایی از طریق نمایندگان دیپلماتیک یا کنسولی به اتباع خودشان که در سرزمین طرف دیگر ساکن هستند، بدون اجبار و آکراه را نفی نمی‌کند. ابلاغ این گونه موارد هیچ مسئولیتی را برای طرفی که این ابلاغ در سرزمینش انجام می‌شود، ایجاد نمی‌کند.

ماده ۸

تقاضای ابلاغ احضاریه و سایر مدارک قضایی باید تمام مشخصات از جمله نام و عنوان، محل اقامت و یا کار فرد مورد ابلاغ و فهرستی از اسناد و اوراقی را که باید به وی ابلاغ شود، دربرگیرد. در مواردی که روش خاصی از ابلاغ موردنظر است، آن روش نیز باید در تقاضا ذکر شود.

ماده ۹

- ۱- تقاضای ابلاغ احضاریه یا سایر مدارک قضایی که مطابق با مفاد این موافقتنامه ارائه شده باشد، نباید رد شود مگر اینکه طرف درخواست شونده تشخیص دهد که اجرای تقاضا حاکمیت، امنیت یا نظم عمومی آن را به مخاطره می‌اندازد.
- ۲- نمی‌توان به این دلیل که تقاضا فاقد مبانی قانونی کافی برای دادرسی است، انجام ابلاغ را رد کرد.
- ۳- در صورتی که ابلاغ انجام نشود، طرف درخواست شونده باید بی‌درنگ دلایل آن را به طرف درخواست کننده اعلام کند.

ماده ۱۰

- ۱- مقام ذیصلاح طرف درخواست شونده اسناد و اوراق فوق‌الذکر را وفق قوانین و مقررات قابل اجرای خود در این خصوص ابلاغ خواهد نمود. هیچ‌حق‌الزحمه و هزینه‌ای را نمی‌توان برای انجام ابلاغ مطالبه نمود.

دفتر هیئت دولت

۲- ابلاغ ممکن است به شیوه یا روش خاصی که توسط طرف درخواست کننده مشخص می گردد انجام شود، مشروط به اینکه با قوانین طرف درخواست شونده متناقض نباشد و نیز هزینه های این روش خاص نیز پرداخت شود.

ماده ۱۱

- ۱- مسئولیت مقام ذیصلاح در طرف درخواست شونده، به تحویل اسناد و اوراق قضایی به مخاطب محدود می گردد.
- ۲- تحویل مدارک با امضای مخاطب و گواهی صادره از سوی مقام ذیصلاح که در آن نام مخاطب و تاریخ و روش تحویل ذکر شده باشد، احراز می گردد و در صورت عدم امکان ابلاغ، با ذکر دلایل عدم ابلاغ خواهد بود.
- ۳- تصویری از امضای مخاطب روی گواهی که دال بر تحویل می باشد باید از طریق مقام مرکزی برای طرف درخواست کننده ارسال شود.

ماده ۱۲

- ۱- مقامات قضایی یک طرف می توانند مطابق مقررات قانونی خود، درخواست تحصیل ادله در موضوعات مدنی و تجاری را با ارسال تقاضا به عنوان مقامات قضائی ذیصلاح طرف دیگر به عمل آورند.
- ۲- از نظر این موافقتنامه، جمع آوری ادله موارد زیر را شامل می شود:
 - الف - اخذ اظهارات؛
 - ب - تهیه، شناسایی یا بررسی نمونه اسناد و سوابق مورد تقاضا؛
 - ۳- در تقاضانامه موارد زیر باید قید شود:
 - الف - مقام قضایی یا مقام ذیصلاح دیگری که خواستار ادله می باشد.
 - ب - ماهیت رسیدگی هایی که ادله به منظور آن جمع آوری می گردد و تمام اطلاعات ضروری مربوط به آن؛
 - ج - نام و نشانی طرفهای رسیدگی؛
 - د - دلائلی که باید تحصیل شود؛
 - ه - نام و نشانی افرادی که باید بازجویی شوند.
- ۴- در صورت لزوم، تقاضانامه ها باید با فهرستی از سوالات که باید به گواهان یا سایر افراد مرتبط ارائه شوند و شرحی از موضوع که افراد فوق الذکر بنا است درباره آن بازجویی شوند و نیز یا مدارک مرتبط با ادله یا شرح فوق همراه باشند.

ماده ۱۳

اقدامات قضایی انجام شده به منظور جمع آوری ادله مطابق مفاد این موافقتنامه دارای همان اثر قانونی خواهد بود که اگر توسط مقام ذیصلاح در کشور طرف درخواست کننده اعمال می شدند، دارا بود.

ماده ۱۴

- ۱- مقامات صلاحیتدار طرف درخواست شونده درخواستها را مطابق مقررات مصرحه در قوانین خود اجرا نموده و اقدام به جمع آوری دلیل موردنیاز از طریق تشریفات و روشهای مشابهی که براساس قوانین خود مجاز می باشد از جمله توسل به اقدامات قهرآمیز مشابه خواهند نمود.
- ۲- طرف درخواست شونده همان تشریفات یا روش خاصی را که در تقاضانامه به آن تصریح شده است، تاحدی که آن روش با قوانین و رویه های کشور خود تعارض نداشته باشد، اعمال خواهد کرد.
- ۳- تقاضانامه باید تا آنجا که ممکن است سریع اجرا شود.

دفتر هیئت دولت

۴- لازم است طرف درخواست کننده در صورت تمایل از زمان و مکان اجرای درخواست و اقداماتی که انجام خواهد شد مطلع گردد، تا طرفین و یا نمایندگان قانونی آنها در صورت وجود بتوانند در محل حاضر باشند. این اطلاعات باید در صورت تقاضای طرف درخواست کننده، برای طرفین یا نمایندگان آنها که در قلمرو طرف درخواست شونده شناخته شده هستند، فرستاده شود.

۵- در صورت اجرای تقاضانامه، مدارک لازمی که اجرای آن را نشان می‌دهند و هر گونه ادله مرتبط باید برای طرف درخواست کننده ارسال شود.

۶- در صورتی که تقاضا نامه کلاً یا جزئاً اجرا نشود، باید طرف درخواست کننده را از دلایل انجام نشدن آن مطلع کرد.

ماده ۱۵

۱- طرف درخواست شونده اجرای تقاضانامه را تنها در صورتی می‌تواند رد نماید که :

الف - اجرای تقاضا در حوزه وظایف قوه قضائیه نباشد.

ب - اجرای تقاضا به حاکمیت، امنیت یا نظم عمومی خدشه وارد سازد یا بر خلاف مفاد قانون اساسی باشد.

۲- رد اجرای درخواست معاضدت قضایی بیش بینی شده در جزءهای (الف) و (ب) بند (۲) ماده (۳) این موافقتنامه تنها به دلیل اینکه قوانین داخلی طرف درخواست شونده اجازه اجرای آن را نمی‌دهد جایز نیست.

ماده ۱۶

۱- اجرای تقاضانامه و کسب ادله توسط طرف درخواست شونده مستلزم پرداخت هزینه یا مخارج تحت هر عنوان به وسیله طرف متعاقد درخواست کننده نخواهد بود. با این حال طرف درخواست شونده حق دارد در موارد زیر طلب پرداخت هزینه کند:

الف - هر هزینه یا دستمزدی که به گواهان، کارشناسان یا مترجمین پرداخت شده است.

ب - هر گونه مخارج و هزینه‌ای که ناشی از اجرای تقاضا به روش خاص باشد.

۲- اگر مشخص گردد که اجرای تقاضا مستلزم صرف هزینه‌های فوق‌العاده است، طرفین باید برای تعیین شرایط اجرای آن تقاضا با یکدیگر مشورت کنند.

ماده ۱۷

۱- هر کدام از طرفین مطابق قوانین خود احکام صادره از دادگاههای طرف دیگر در موضوعات مدنی، تجاری و احوال شخصیه از جمله احکام مدنی ناشی از پرونده های کیفری را شناسائی و یا اجرا خواهد نمود.

۲- اصطلاح «حکم» به گونه‌ای که در این موافقتنامه به کار رفته است، صرفنظر از عنوانش، به معنای هر گونه تصمیمی می‌باشد که در جریان رسیدگیهای قضایی توسط دادگاه ذیصلاح طرفین اتخاذ شده باشد.

۳- این موافقتنامه شامل اقدامات موقت یا مشروط دادگاهها به‌جز موضوعات مربوط به کمک هزینه نمی‌شود.

ماده ۱۸

دادگاههای طرفی که مال غیرمنقول در آن واقع است برای تصمیم‌گیری در مورد حقوق مربوط به آن صلاحیت دارند.

ماده ۱۹

در موضوعاتی که به مواردی به‌جز اموال غیرمنقول مربوط می‌شوند، دادگاههای طرفین در موارد زیر دارای صلاحیت خواهند بود :

دفتر هیئت دولت

- الف - در صورتیکه خواننده در زمان اقامه دعوا در قلمرو آن طرف اقامت یا سکونت داشته باشد.
- ب - یا در صورتی که خواننده در زمان اقامه دعوی، مکان یا شعبه‌ای با ماهیت تجاری یا صنعتی یا کاری برای کسب درآمد در قلمرو آن طرف داشته باشد و موضوع پرونده با آن فعالیت مرتبط باشد.
- ج - یا توسط توافقی به هر شکل بین خواهان و خواننده در مورد تعهدات قراردادی که به دعوا منتهی شده‌اند وجود داشته باشد یا اینکه تعهدات در قلمرو آن طرف اجرا شده و یا باید اجرا شوند.
- د - یا در صورت مسئولیت ناشی از تعهدات غیرقراردادی، چنانچه عمل تخلف‌آمیز در قلمرو آن طرف صورت گرفته باشد.
- ه - چنانچه خواننده به هر شکلی صلاحیت دادگاه را پذیرفته باشد.
- و - یا در مورد تقاضای اقدامات مشروط، چنانچه دادگاه‌های آن طرف به موجب مفاد این موافقتنامه واجد صلاحیت برای رسیدگی به دعوی اصلی باشند.

ماده ۲۰

با رعایت مفاد این موافقتنامه، دادگاه طرفی که از آن خواسته شده است حکمی را شناسائی و اجرا کند هنگام بررسی مبنای صلاحیت که دادگاه طرف دیگر آن را اعمال نموده به واقعیات ذکر شده در حکم که مبنای صلاحیت هستند، مقید خواهد بود مگر آنکه حکم مذکور غیابی صادر شده باشد.

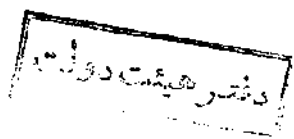
ماده ۲۱

- احکام در موارد زیر شناسائی و اجرا نمی‌شوند:
- الف - نهایی نباشند.
- ب - قابل اجرا نباشند.
- ج - یا توسط دادگاه صلاحیتدار صادر نشده باشند.
- د - یا مشخص شود ناقض هر کدام از قوانین جاری است و یا با اصول قانون اساسی، حاکمیت، امنیت و یا اصول نظم عمومی در کشور طرف درخواست شونده تعارض داشته باشند.
- ه - یا با قوانین طرف درخواست شونده در زمینه نمایندگی قانونی اشخاصی که فاقد اهلیت هستند تعارض داشته باشند.
- و - یا حکم، غیابی صادر شده و ابلاغ به طرف غایب وفق مقررات قابل اجرای کشور وی به نحو مقتضی صورت نگرفته باشد.
- ز - یا دعوی که حکم در مورد آن صادر شده است نزد یکی از دادگاه‌های آن طرف بین همان طرفین و در رابطه با همان موضوع در حال رسیدگی باشد و آن دعوا در دادگاه طرف اخیر در تاریخی قبل از طرح دعوا در دادگاه طرف صادرکننده حکم مطرح شده باشد و به شرط آنکه دادگاهی که دعوا در آن مطرح شده است برای رسیدگی و صدور حکم صالح باشد. یا اینکه حکمی توسط دادگاه یک کشور ثالث بین همان طرفین و در مورد همان موضوع صادر شده و طرف درخواست شونده آن حکم را شناسائی کرده باشد.

ماده ۲۲

رویه‌های مربوط به شناسائی حکم و اجرای آن طبق قوانین طرف درخواست شونده می‌باشند.

ماده ۲۳

- ۱- مقام قضایی ذیصلاح طرف درخواست شونده برای شناسائی یا اجرای حکم بدون بررسی ماهیت دعوا خود را محدود به بررسی انطباق حکم با شرایط مندرج در این موافقتنامه خواهد نمود.
- ۲- مقام قضایی ذیصلاح طرف درخواست شونده، اگر قوانین آن کشور ایجاب کند، در اجرای حکم اقدامات لازم را برای اطلاع آن به شخص مربوط به همان صورتی انجام خواهد داد که اگر حکم در کشور خودش صادر می‌شده، انجام می‌گرفت.
- ۳- اگر حکم قابل تقسیم باشد تصمیم به اجرای تمام یا قسمتی از حکم امکانپذیر است.

ماده ۲۴

تقاضای شناسائی و اجرای حکم باید با مدارک زیر همراه باشد:

- الف - تصویر رسمی از حکم؛
- ب - گواهی قطعیت و قابل اجرا بودن حکم، چنانچه مراتب در خود حکم تصریح نشده باشد.
- ج - در مورد احکام غیابی، تصویر مصدق ابلاغها یا سایر مدارکی که نشان دهد ابلاغ طبق مقررات به خواننده صورت گرفته است.
- د - مدرکی که ثابت کند نمایندگی از سوی طرفی از دعوا که فاقد اهلیت است به گونه‌ای مقتضی انجام شده است.

ماده ۲۵

- ۱- مصالحه‌ای که بین طرفین یک دعوا حاصل شده باشد و به تأیید دادگاه ذیصلاح هر کدام از طرفین وفق قوانین ملی آن طرف رسیده باشد، در قلمرو طرف دیگر، پس از احراز عدم مغایرت آن با قوانین جاری، اصول قانون اساسی، حاکمیت، امنیت یا نظم عمومی طرف درخواست شونده شناسائی و اجرا خواهد شد.
- ۲- طرفی که درخواست شناسائی یا اجرای مصالحه را دارد، باید یک نسخه رسمی از سازشنامه و یک گواهی از دادگاه مربوط که نشان دهد چه مقدار از مصالحه اجرا شده است را ارائه کند.

ماده ۲۶

هر کدام از طرفین دعوا می‌توانند تقاضای شناسائی یا اجرای احکام دادگاه یا مصالحه‌ها را مستقیماً به دادگاه ذیصلاح طرف درخواست شونده ارائه کنند.

ماده ۲۷

احکام دادگاه که شناسائی یا اجرا می‌شوند دارای همان اثری خواهند بود که احکام صادره دادگاه‌های طرف درخواست شونده در قلمرو آن طرف دارا می‌باشند.

ماده ۲۸

این موافقتنامه لطمه‌ای بر حقوق و تعهدات طرفین ناشی از سایر معاهدات یا ترتیبات وارد نخواهد کرد.

ماده ۲۹

اگر مقامات مرکزی طرفین در مورد اختلافات ناشی از تفسیر و اجرای این موافقتنامه قادر به دستیابی به توافق نباشند، مراتب با مشورت از طریق مجاری دیپلماتیک حل و فصل خواهد شد.

دفتر هیئت دولت

ماده ۳۰

۱- این موافقتنامه باید به تصویب برسد و اسناد تصویب مبادله خواهد شد. این موافقتنامه (۳۰) روز پس از تاریخ مبادله اسناد تصویب لازم‌الاجرا خواهد شد.

۲- هر کدام از طرفین می‌تواند با اعلام کتبی از طریق مجاری دیپلماتیک در هر زمان این موافقتنامه را پایان دهد. اختتام موافقتنامه شش ماه پس از تاریخ صدور اعلامیه خواهد بود. با این حال رسیدگی‌هایی که پیشتر آغاز شده باشند تا پایان رسیدگی به موجب این موافقتنامه ادامه خواهند یافت.

برای تأیید مطالب فوق امضاکنندگان زیر که از جانب دولتهای متبوع خود دارای اختیار لازم می‌باشند، این موافقتنامه را امضا کرده‌اند.

این موافقتنامه در دو نسخه به زبانهای فارسی، عربی و انگلیسی در تهران در تاریخ ۱۷ آذر ۱۳۸۸ مطابق با ۸ دسامبر ۲۰۰۹ تنظیم گردید و تمام نسخ آن دارای اعتبار واحد می‌باشند. در صورت بروز اختلاف در تفسیر این موافقتنامه، متن انگلیسی ملاک عمل خواهد بود.

از طرف
امارات عربی متحده
هادف بن جوعان الظاهری
وزیر دادگستری

از طرف
جمهوری اسلامی ایران
مرتضی بختیاری
وزیر دادگستری

دفتر هیئت دولت